

LITERATURA TYPU PITO

/Něco málo slov k typologii současné české literatury v současnosti/

Současný badatel zabývající se naší současnou literaturou v současnosti se často dostává do situace, kdy mu běžná odborná slovní zásoba nestačí na vyjádření specifické specifčnosti zkoumaného předmětu. Tento jev má svou kvantitativní i kvalitativní stránku; jinak řečeno: Vzhledem k příznačné nepříznakovosti zkoumaného je badatel nucen hledat co nejvíce slov a výrazů, aby alespoň přibližně popsal to, co před ním leží. Přitom se však nemůže zbavit dojmu, že při klasifikaci použití více než jednoho slova pro takovýto předmět ho neadekvátně zkresluje. /Ostatně někdy je i to jedno slovo až moc./ Navíc to /ta/ slovo/a/, které/á/ se zcela samovolně nabízí/ejí/, se může /mohou/ použít v tištěném projevu jen za předpokladu, že je /jsou/ vynecháno/a/. Naproti tomu ta slova, která vynechána být nemusí, neboť se nejenže vůbec nenabízejí, ale v souvislosti s daným předmětem mohou napadnout pouze jedince, kteří mu buď vůbec nerozumějí, nebo mají až chorobně vyvinutou imaginaci, zase nejsou s to býti s to. Z těchto důvodů si dovoluujeme navrhnout kompromisní řešení, které by alespoň částečně vyplnilo mezeru v terminologii - slovo, v němž by bylo vše /či alespoň co nejvíc/.

Jestliže navrhuje, aby se pro slovní uchopení rozhodující části naší současné literární produkce používalo výrazu literatura typu Pito, chceme zdůraznit, že slovo Pito není

původu japonského, ale jde o výraz v našem jazyce běžný pro označení určitého nápoje. Ze zorného úhlu jazykového úzu jde tedy o výraz utvořený odkazem požitků esteticko-uměleckých do oblasti gastronomické - stejně, jako když např. o určitém uměleckém díle řekneme: "To byla ale limonáda!", případně: "Je to slabé/ý/ jako čaj /čajíček, čajda/.", nebo zase naopak: "To je /trochu/ silná/ý/ káva /kafe/." Použitím tohoto výrazu tak vlastně pojmenováváme jistý existencionálně-korelační vztah mezi naší současnou literaturou v současnosti a tzv. literaturou jako takovou a vyjadřujeme jeho podobnost s obdobným korelačním vztahem mezi Pitem a tzv. pivem jako takovým.

Proč však zrovna Pito? Co to je Pito?

Z čistě lingvistického hlediska se Pito od tzv. piva geneticky liší "pouze" tím, že je zde prozíravě nahrazena frikativa "v" explosívou "t", která daleko více odpovídá naší výbušné současnosti a mění název výrobku na imperativní podobu Pito /čti pí:to/, a tak sympaticky nenechává potencionálního příjemce kapaliny na pochybách o tom, co by měl dělat.

Z hlediska gastronomického je pak Pito novým, progresivním druhem piva, který je takřka identický s nápojem, jenž byl doposud /chybně/ tímto pojmem označován. Pito, stejně jako dosavadní a dnes již zcela zastaralé tzv. pivo, se vyrábí v tzv. piřovarech a to zhruba stejným technologickým postupem a za použití zhruba stejných surovin. Od tzv. piva je pouhým okem takřka k nerozeznání, čemuž hojně napomáhá i to, že se prodává ve stejném balení a je označeno velmi

podobnou nálepkou, takže mnohý netuzemec, neznalý řeči a zvyků se jistě už nejednou spletl a oba nápoje zaměnil. A nutno říci, že jistě svého omylu nelitoval, neboť pokud jde o barevnou škálu, rozsah pěnivosti, lom světla, ředitelnost vodou, tenzi hladiny při zemětřesení libovolného stupně, zkrátka pokud jde o všechny objektivní ukazatele, které především naší veřejnost zajímají, se Pito tzv. piva nejenom vyrovná, ale je daleko předčí. Skutečností ovšem je, že zatím o něco pozadu zůstáváme v subjektivním ukazateli tzv. chuti, které někteří konzumenti přiznávají neadekvátní význam. K této otázce je třeba říci, že náš pitový průmysl také na všechno sám nestačí a je třeba, aby mu i na této frontě pomohla např. škola a ostatní výchovné organizace. Je třeba zcela a od základů přestavět subjekto-objektové vztahy a nepodléhat rozmarům jednotlivců. Ostatně můžeme se pochlubit tím, že i na tomto poli se situace už léta postupně a pronikavě zlepšuje: Už je mnoho těch, kteří se nikdy tzv. piva nenapili; těch, kteří ho kdysi sice pili, ale už dávno na to zapomněli, protože překročili tzv. polčas rozpadu vědomí kvality /15-20 let/; ba dokonce i těch, kteří sice pivo dodnes pijí, ale umí na to kdykoliv zapomenout.

Ve světle těchto faktů se zdá nepochopitelné, proč určitá část konzumentské obce neustále zůstává na úrovni tzv. piva a zjevně se vyhýbá pití progresivnějšího výrobku. Argumenty typu, že po vypití většího množství Pita bývá člověku špatně, jistě neobstojí. Není přece důvod, proč by konzument musel Pita vypít vždy celý půllitr, zvláště když

u mnoha jedinců stačí ke stejnému účelu jedna sklenička. Stejně tak neobstojí argument, že tzv. pivo obsahuje alkohol, který mu dodává jiskru, chuť suuvádí konzumenta do nálady. Vždyť všichni víme, jak to pak končí: Nemusíme snad ani připomínat, že alkohol jako prvek v podstatě asociální poskytující svým požívačům falešný pocit osobní svobody, je metlou, která nám zabíjí tisíce lidí na našich silnicích, zvyšuje kriminalitu, porodnost a rozvodovost. Není třeba dalších příkladů, aby bylo každému kmed jasné, že alkohol nemá mezi skutečnými nápoji co dělat a že Pito je v dnešní etapě jediné možné pivo, o které máme na našem vnitřním trhu zájem. /Nehledě na to, že tím získáme cenný vývozní artikl do těch zemí, kde vzhledem k tamním specifickým podmínkám je vynikající české pivo stále žádané./ V gastronomii, stejně jako v literatuře by totiž mělo stále platit to slavné: "Střízlivě, proboha, jen střízlivě!"

Proto také není třeba snášet zde další důvody pro převzetí výrazu Pito do české literárněvědné terminologie. Aby se však neřeklo, tak alespoň dva: 1/ Od substantiva Pito lze snadno vytvořit adjektivum /pitový, pitová, pitové a substantivum pitovost/. 2/ Vroste-li tento termín do literárního výraziva, mohlo by to znamenat i jeho záchranu pro případ, že by náhodou zanikl nápoj, který původně označoval. Neboť - a to se, přátelé, nesmíme bát říci zcela otevřeně - to, co snesou naše žaludky na stránkách knih, jen s obtížemi snášejí ve skle po dobrém obědě. Vono se to totiž fakt vůbec nedá pít ... pokud ovšem jeden nemusí zrovna něco řídit.